

Име

Държавно лесничейство “Невестино“, административна принадлежност РУГ – Кюстендил. Лесоустройствен проект 2003 година, ревизионен период 1993-2002.

Местонахождение

ДЛ “Невестино” носи името на населеното място, в което се намира административното му управление - село Невестино.

Територията на лесничейството е разположена в Югозападна България, област Кюстендил, **община село Невестино**. На запад граничи с: ДЛ “Осогово” и ДЛ “Кюстендил”, на изток с ДЛ “Дупница” и ДЛ “Рилски манастир”, на югоизток с ДЛ “Благоевград” и на юг-югозапад с Република Македония.

Площта на лесничейството е разположена в землищата на селата: Ваксево, Ветрен, Длъхчево, Сабляр, Долна Козница, Друмохар, Еремия, Згурово, Илия, Кадровица, Лиляч, Мърводол, Невестино, Неделкова Гращица, Пастух, Пелатиково, Раково, Рашка Гращица, Смоличино, Страдалово, Тишаново, Църварица, Чеканец и Четирци.

Географско положение

По-голямата част от ДЛ “Невестино” е разположена в югоизточния дял на Осоговската планина и една малка част в западния дял на Влахина планина.

Визуално територията на лесничейството има форма на равнобедрен триъгълник, ориентиран с основата на югозапад и връх на североизток. Най-голямата дължина в посока североизток-югозапад е около 31 км, а най-голямата ширина в посока северозапад-югоизток - около 25 км.

Релеф

Релефът на ДЛ “Невестино” е хълмист, хълмисто-планински и планински, като се редуват обезлесени и заоблени главни била и дълбоко насечени от гъста хидроложка мрежа стръмни и много стръмни склонове, заети от горска растителност. Най-типичен в това отношение е релефът по двата бряга на р. Елешница, особено в участъка над с. Раково. С намаляване на надморската височина в североизточна посока се смекчават и теренните форми, които добиват хълмист характер към Кюстендилска котловина.

Най-ниската част на лесничейството е разположена в отдел 160 - 1, на 415 м н.в., а най-високата се намира в отдел 325 - 3, на 1645 м н.в. Превишението от 1230 м обуславя голямото разнообразие в конфигурацията на терена.

Таблица № 1

за разпределението на дървопроизводителната площ според наклона на терена

Степен на наклона	Площ в хектари	%
равно (0-4)	49,1	0,2
полегато (5-10)	149,0	0,7
наклонено (11-20)	2134,0	9,3
стръмно (21-30)	14693,9	64,1
мн.стръмно (над 31)	5889,7	25,7
Общо:	22915,7	100,0

Хидроложки условия

В хидроложко отношение районът на ДЛ “Невестино” се характеризира с твърде непостоянен дебит на водните течения. Минимални водни количества са наблюдавани през месеците юли и август, а максимални - през април и май, когато се топят снеговете.

Най-големи водни течения в района на лесничейството са река Струма и нейния десен приток - река Елешница със своите многобройни притоци.

Река Струма протича през отделни участъци в североизточния край на лесничейството и не оказва влияние върху водния режим. Под село Четирци в нея се влива река Елешница.

Река Елешница извира под връх Руен, извън границите на лесничейството, но протича през цялата му територия, отначало в югоизточна посока, а след с. Долно Раково в северозападна посока до вливането си в река Струма. Дължината на главното течение е 48 км, от които 32 км на територията на ДЛ “Невестино”. Общата дължина на

хидроложката мрежа е 1941 км. По-големи притоци на река Елешница са: Речица, Еремийска и Табашки дол.

През територията на лесничейството протичат и три по-малки реки - Згуровска, Гращинска и Невестинска, вливащи се в река Струма.

Геоложки строеж

ДЛ "Невestino" се характеризира със сравнително разнообразен геоложки строеж и петрографски състав.

В тектонско отношение Осогово представлява антиклинала с централно ядро съставено от гранит, около което са разположени кристалинни шисти и гнайси, пресичани от жили на ефузивни (вулканични) скали.

В източният дял на Осоговската планина широко разпространени са пясъчниците, формирани по различно време (мезозой-триаски, неозой-терциерни и други).

На територията на лесничейството попадат и западните склонове на Влахина планина, изградени от хлоритови шисти, метадибази, диорити и гранитоиди.

В по-ниските части, по десните склонове на река Речица са формирани отложения от палеогенни пясъчници и конгломерати.

Речните долини са заети от алувиални отложения. В ивица по държавната граница, обхващаща части както от Осоговска, така и от Влахина планина са формирани комплекси от аргилити с варовици, пясъчници и лидити с палеозойска възраст (холоцен).

В палеогенните насипи от конгломерати и пясъчници на село Смоличино са установени незначителни залежи от каменни въглища.

В района на лесничейството, около село Ваксево и село Еремия има няколко извора на минерални води с различен състав и вкусови качества.

Климатични условия

Съгласно климатичното райониране на България (Събев и Станев, 1963), територията на ДЛ "Невestino" попада в **Преходно-континенталната подобласт на Европейско континенталната климатична област**. Поради различия във физико-географските условия, територията попада в три климатични района: Кюстендилско-Благоевградски, Рило-Осоговски нископланински климатичен район и Среднопланинската част на Планинския климатичен район.

Смекчаващо влияние върху климата на лесничейството оказват Стара планина и Витоша. Те спират студените континентални въздушни маси, идващи от север. При слабо нахлуване те се задържат, а при силно - преминаването на юг е забавено. Затова средната януарска температура тук е значително по-висока и дните със снежна покривка са по-малко, отколкото в Северна България. Същевременно от юг, по долината на река Струма прониква Средиземноморско влияние, което също има значение за определяне климата в района на лесничейството.

Кюстендилско-Благоевградски климатичен район

Този район обхваща ниските части по долината на река Струма (400-600 м н.в.). Тук зимата е значително по-мека, отколкото в Софийското поле, което е на същата надморска височина. Средната температура през януари е -1°C до 1°C . Зимата е сравнително мека, но понякога късните пролетни мразове са доста интензивни. През пролетта средната температура се задържа устойчиво над 5°C около 15 март, а над 10°C около 12 април. През лятото средните температури за месец юли са 21°C - 23°C . Есенните мразове започват доста рано - около средата на октомври.

Средногодишната сума на валежите е около 505-700 мм. В годишното разпределение на валежите се забелязва средиземноморското влияние - относително увеличение на зимните валежи за сметка на летните. Намалението на летните валежи и ниският индекс на сухотата създават условия за по-чести и продължителни засушавания.

Рило-Осоговски нископланински климатичен район

Този район обхваща припланинските места (600-1000 м н.в.), разположени в Кюстендилското поле и района на с. Невestino, както и в долните части на източните склонове на Осоговска планина. Зимата е сравнително мека, със средни януарски температури от -1°C до -2°C . Поради наклонените терени минималните температури не са много ниско и късните пролетни и ранните есенни мразове са по-рядко явление. Покачването на температурата над 5°C и над 10°C , става 5-10 дни по-късно в сравнение с Кюстендилско-Благоевградския район. Лятото не е много горещо (средната

юлска температура е 18°C / 21°C). Есента в района е сравнително по-топла от пролетта.

Годишната сума на валежите е 640-710 мм, като по-големи са зимните и особено есенните валежи, което говори за наличие на преходни моменти между континенталния и средиземноморския климат. Средният брой на дните със снежна покривка е 50-80 дни.

Планински климатичен район - среднопланинска част

Характерната особеност е голямата надморска височина (1000-1650 м н.в.) и силно пресечения релеф с големи наклони. Топлинните условия се определят предимно от надморската височина. В най-ниските части (около 1000 м н.в.) средната януарска температура е -1,5°C, а в по-високите части спада до -7°C. Въпреки че абсолютните минимални температури не са така ниски както в котловините, през зимата температурите под 0°C имат относителна устойчивост. Пролетта настъпва по-късно, затова не само март, но и месец април има зимен характер.

Лятото е по-късо и прохладно. Средните юлски температури са между 11°C и 18°C, според надморската височина. Есента е по-суха и по-топла, с повече слънце от пролетта.

Годишният ход на валежите има континентален характер, като зимните са по-малки от летните. Годишната сума на валежите е 700-960 мм. Снежната покривка се отличава със своята устойчивост и дебелина. Средният брой на дните със снежна покривка са 80-110 дни.

Преобладаващите ветрове в района на лесничейството са северните - през зимата и лятото, през пролетта - западните, а през есента с неопределена главна посока.

Данни за температурата на въздуха и за количеството на валежите са представени съответно в *Таблица № 2* и *Таблица № 3*.

*Таблица № 2
за температурата на въздуха*

Климатичен район с надморска височина в метри	Средна годишна температура	Средна годишна абсолютна минимална	Средна годишна абсолютна максимална
Кюстендилско-Благоевградски климат. район (400-600 м н.в.)	12,5 / 10,5	-16,0 / -18,0	36,5 / 35,0
Рило-Осоговски климат. район (600-1000 м н.в.)	10,5 / 8,0	-17,5 / -19,0	35,0 / 32,0
Планински климат. район – среднопланинска част (1000-1700 м н.в.)	8,0 / 2,0	-18,0 / -20,0	32,0 / 23,5

*Таблица № 3
за количеството на валежите*

Климатичен район с надморска височина в метри	Сума валежи годишно в мм	Месец с максимална валежна сума	Месец с минимална валежна сума
Кюстендилско-Благоевградски климат. район (400-600 м н.в.)	505-700	VI, X	III, VIII
Рило-Осоговски климат. район (600-1000 м н.в.)	640-710	VI, X	III, VIII
Планински климат. район – среднопланинска част (1000-1700 м н.в.)	700-960	V-VI	VIII-IX

Почви

На територията на ДЛ “Невестино” се срещат следните типове почви: канелени горски почви в долния равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0-600 м н.в.) и кафяви горски почви в средния планински пояс на горите от бук и иглолистни (600-1800 м н.в.). Освен посочените почвени типове, чието разпространение се подчинява на т.нар. хоризонтална (по горскорастителни области) и вертикална (по горскорастителни пояси и подпояси) зоналност, има и почвени типове в различните горскорастителни зони, пояси и подпояси, известни като интразонални

почви. От тях в района на лесничейството се срещат алувиално-ливадни и алувиално-делувиални почви.

Таблица № 4

за разпределението на дървопроизводителната площ по почвени типове

Типове горски почви	Площ в ха	%
алувиално-ливадна	35,3	0,2
алувиално-делувиална	30,1	0,1
канелена излужена	8148,2	35,6
кафява горска тъмна	1861,0	8,1
кафява горска преходна	7203,8	31,4
кафява горска светла	5637,3	24,6
Всичко:	22915,7	100,0

В района на лесничейството 3662,6 ха или 15,2% от горските площи са с различна степен на ерозия. Преобладава площната ерозия - 13,6% от общата площ, следвана от ровинната - 1,5%. По-голяма част от горските площи, засегнати от ерозия, са заети от нископродуктивни насаждения от келяв габър, благун, цер и култури от бял бор, черен бор и акация.

Растителност

Територията на ДЛ "Невестино" обхваща терени с надморски височини от 410 до 1650 метра. В този диапазон намират благоприятни условия за растеж и развитие голям брой дървесни, храстови и тревни видове, по-важни от които са:

Иглолистни дървесни видове:

Бял бор - *Pinus silvestris* L.
Черен бор - *Pinus nigricans* Host
Смърч - *Picea excelsa* Bink.
Зелена дуглазка - *Pseudotsuga douglasii*
Лиственица - *Larix europaea*

Ела - *Abies Alba* Mill.
Бяла мура - *Pinus peuce* Gris.
Веймутов бор - *Pinus strobus* L.
Сребрист смърч - *Picea pungens*.
Секвоя - *Sequoiadendron giganteum*

Широколистни дървесни видове:

Зимен дъб - *Quercus sessiliflora* L.
Бук - *Fagus sylvatica* L.
Благун - *Quercus conferta* Kit.
Цер - *Quercus cerris* L.
Габър - *Carpinus betulus* L.
Акация - *Robinia pseudoacacia*
Келяв габър - *Carpinus orientalis* Lam.
Сребролистна липа - *Tilia argentea* Dest.
Едролистна липа - *Tilia grandifolia*
Дребнолистна липа - *Tilia parvifolia* Ehrh.
Червен дъб - *Quercus rubra* L.
Трепетлика - *Populus tremula*
Явор - *Acer pseudoplatanus* L.
Бреза - *Betula alba*
Планински ясен - *Fraxinus excelsior* L.
Мъждрян - *Fraxinus ornus* L.
Орех - *Juglans regia*
Космат дъб - *Quercus pubescens* Willd.
Бряст - *Ulmus campestris*
Върба - *Salix alba* L.
Черна елша - *Alnus glutinosa*

Ива - *Salix caprea*
Джанка - *Prunus divaricata* Ledeb.
Кестен - *Castanea sativa* Mill.
Клен - *Acer campestre* L.
Круша - *Pirus communis* L.
Офика - *Sorbus aucuparia* L.
Череша - *Cerasus avium* Mench.
Шестил - *Acer platanoides*
Ябълка - *Malus silvestris*
Скоруша - *Sorbus domestica* L.
Бяла черница - *Morus alba* L.
Черна черница - *Morus nigra*
Мекиш - *Acer tataricum* L.
Мушмула - *Mespilus germanica* L.
Брекиня - *Sorbus torminalis* L.
Мукина - *Sorbus aria* (L.) Crantz
Италианска топола - *Populus*
euroamericana Guinier со I-'214'
Евроамериканска сива топола - *Populus*
euroamericana G.co 'Regenerata'
Бяла топола - *Populus alba* L.

Храсти:

Леска - *Corylus avellana* L.
Махалебка - *Padus mahaleb*
Кучи дрян - *Cornus sanguinea* L.
Глог - *Crataegus monogyina* Jacq.

Люляк - *Syringa vulgaris* L.
Дрян - *Cornus mas* L.
Трънка - *Prunus spinosa* L.
Драка - *Paliurus aculeatus*.

Чашкодрян - *Evonimus europaea* L.
Бръшлян - *Hedera helix* L.
Птиче грозде - *Ligustrum vulgare* L.
Черен бъз - *Sambucus nigra* L.
Шипка - *Rosa canina* L.
Смрадлика - *Cotinus coggygia* L.
Малина - *Rubus idaeus* L.
Капина - *Rubus caesius* L.

Мечо грозде - *Arctostaphilus uva-ursi* L.
Черна боровинка - *Vaccinium myrtillus* L.
Смрика - *Juniperus communis* L.
Червена смрика - *Juniperus oxycedrus*
Повет - *Clematis vitalba*
Върбоволистен тъжник - *Spiraea salicifolia*
Кисел трън - *Berberis vulgaris*
Бял имел - *Viscum album*

Тревни видове:

Планинска власатка - *Festuca montana* M.V.
Кукуряк - *Heleborus odorus*
Овча власатка - *Festuca pseudovina*
Ежова главица - *Dactylis glomerata* L.
Заешки киселец - *Oxalis acetosella* L.
Горска светлика - *Luzula silvatica* Huds.
Горски хвощ - *Equisetum silvaticum* L.
Блатняк - *Caltha palustris*
Мечи лук - *Allium ursinum*
Горска ливадина - *Poa nemoralis* L.
Пролетен гороцвет - *Adonis vernalis* L.
Здравец - *Geranium silvaticum* L.
Иглика - *Primula officinalis* L.

Жълт кантарион - *Hypericum perforatum* L.
Коприва - *Urtica dioica* L.
Лазаркиня - *Asperula odorata* L.
Мащерка - *Thymus glabrescens* Willd.
Медуница - *Pulmonaria officinalis* L.
Вълнест напръсник - *Digitalis lanata*
Подбел - *Tussilago farfara*
Бял равнец - *Achillea millefolium*
Риган - *Origanum vulgare* L.
Горска ягода - *Fragaria vesca* L.
Женска папрат - *Athyrium filix-femina* Rot.
Лайка - *Chamomila recutita*

Съгласно горскорастителното райониране ДЛ "Невестино" се намира в Тракийската горскорастителна област, подобласт Осоговска, като горските площи попадат в два горскорастителни пояса с прилежащите им подпояси.

Т-I - Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0-700 м н.в.)

Т-I-1 - Подпояс на крайречните и лонгозни гори (0-700 м н.в.)

Т-I-3 - Подпояс на хълмисто-предпланинските смесени гори (500-700 м н.в.)

Т-II - Среден планински пояс на горите от бук и иглолистни (700-1200 м н.в.)

Т-II-1 - Подпояс на нископланинските гори от горун, бук и ела (700-1200 м н.в.)

Т-II-2 - Подпояс на среднопланинските гори от бук, ела и смърч (1200-1700 м н.в.)

В най-ниските части от територията на лесничейството, които попадат в **Подпояса на хълмисто-предпланинските смесени широколистни гори** основните дървесни видове са благун, цер, зимен дъб, габър, келяв габър и ясен. Културите от бял бор, черен бор, смърч, топола, акация, зелена дуглазка и веймутов бор са резултат на лесокултурната дейност.

По-високите части на лесничейството, попадащи в **Подпояса на нископланинските гори от горун, бук и ела**, се отличават с по-влажен и по-хладен климат и основни дървесни видове са бук, зимен дъб, габър, цер, явор, келяв габър, мъждрян, космат дъб, трепетлика и други. И в този подпояс културите от черен бор, бял бор, смърч, зелена дуглазка, веймутов бор, лиственица, липа и бреза заемат голям дял от площта. От храстите се срещат леска, дрян, глог, чашкодрян, бъз, шипка и други.

В най-високите части на лесничейството в **Подпояса на среднопланинските гори от бук, ела и смърч**, доминиращи дървесните видове са бук, черен бор, габър и зимен дъб, със спътници явор, шестил, клен, трепетлика и други. Внесените видове тук са бяла мура, черен бор, бял бор, смърч, дуглазка ела, веймутов бор, червен дъб, липа, кестен и други.

От иглолистните дървесни видове с най-голям дял е черният бор (26,1% от залесената площ), следван от белият бор, смърча и зелената дуглазка ела и др. От широколистните дървесни видове с най-голям дял е букът (18,2% от залесената площ), следван от благун, зимен дъб, цер, акация и др.

Таблица № 5
Разпределение на площта по дървесни видове

Дървесни видове	Сегашен състав		Бъдещ състав	
	Залесена площ в ха	в %	Залесена площ в ха	в %
Бял бор	4568,8	20,3	5000,2	22,2
Смърч	310,7	1,4	358,4	1,6
Черен бор	5863,8	26,0	6612,7	29,4
Ела	4,8	-	5,3	-
Бяла мура	24,8	0,1	24,2	0,1
Лиственица	12,9	0,1	9,9	-
Веймутов бор	11,5	0,1	8,9	-
Елдарски бор	-	-	6,7	-
Зелена дуглазка	352,5	1,6	427,4	2,0
Атласки кедър	-	-	14,6	0,1
Деодарски кедър	-	-	1,9	-
Сребрист смърч	1,8	-	1,8	-
Секвоя	0,1	-	0,1	-
Бук	4098,0	18,2	4278,4	19,1
Червен дъб	4,9	-	42,1	0,2
Зимен дъб	1721,4	7,7	1341,9	6,0
Благун	2435,6	10,8	2160,5	9,6
Цер	1065,2	4,7	774,0	3,4
Габър	158,3	0,7	101,1	0,4
Трепетлика	39,0	0,2	4,8	-
Явор	7,0	-	16,1	0,1
Бреза	29,2	0,1	8,1	-
Мъждрян	42,7	0,2	15,1	0,1
Орех	2,0	-	10,5	-
Акация	297,7	1,3	373,8	1,7
Космат дъб	567,2	2,5	574,8	2,6
Келяв габър	717,4	3,2	122,0	0,5
Върба	6,3	-	1,8	-
Бяла върба	-	-	0,1	-
Елша	-	-	0,3	-
Черна елша	17,0	0,1	14,5	0,1
Ива	27,6	0,1	-	-
Кестен	18,3	0,1	18,9	0,1
Клен	6,2	-	5,2	-
Круша	0,1	-	-	-
Леска	7,4	-	-	-
Дребнолистна липа	0,4	-	0,5	-
Едрolistна липа	1,5	-	2,2	-
Сребролистна липа	31,9	0,2	101,5	0,4
Махалебка	0,4	-	0,4	-
Офика	0,1	-	-	-
Череша	0,2	-	0,5	-
Чинар	-	-	0,2	-
Шестил	0,2	-	0,3	-
Планински ясен	10,7	0,1	12,9	0,1
Бяла топола	0,4	-	-	-
тп I-214	42,3	0,2	40,9	0,2
тп I-45/51	-	-	2,6	-
тп Regenerata	5,4	-	-	-
ВСИЧКО	22153,7	100,0	22498,1	100,0

Характеристика на горския фонд

Общата площ на ДЛ "Невестино", установена при настоящата ревизия, възлиза на 24155,5 хектара.

Чуждите земи в горския фонд (пътища и реки) са 42,6 ха. Горите, стопанисвани от Общините, са с обща площ 79,1 ха, а горите, временно стопанисвани от Общините, са с площ 377,5 ха.

Таблица № 6
Разпределение на общата площ по вид на земите

Вид на земите	Площ в ха	%
Залесена площ	22513,7	93,3
Незалесена дървопроизводителна площ	402,0	1,7
Недървопроизводителна площ	1239,8	5,0
Горски пасища	-	
ОБЩО:	24155,5	100,0

От залесената площ (22513,7 ха), 11547,5 ха или 51,3% са насаждения от естествен произход. Културите заемат 10966,2 ха или 48,7%. Незалесената дървопроизводителна площ включва: сечища - 65,4 ха; пожарища - 3,8 ха и голини - 332,8 ха. От недървопроизводителните площи с най-голямо участие са: поляни (350,5 ха); нелесопригодни голини (333,9 ха); нелесопригодни площи (341,2 ха) и камионни пътища (117,6 ха).

Таблица № 7
Разпределение на общата/залесената площ по вид на горите

Вид на горите	Площ в ха	%
Иглолистни	13135,0 / 12388,0	54,4 / 55,0
Широколистни високоствъблени	4583,0 / 4402,8	19,0 / 19,6
За реконструкция	4552,2 / 3898,3	18,8 / 17,3
Издънкови за прерастване	-	-
Издънкови за превръщане	1407,7 / 1382,5	5,8 / 6,1
Нискоствъблени	477,6 / 442,1	2,0 / 2,0
ВСИЧКО:	24155,5 / 22513,7	100,0

Разпределението на горите и голите горски площи по групи гори и функции е дадено в Таблица № 8.

Таблица № 8
Разпределение на общата площ по групи гори и функции

Групи гори	Иглолистни		Широколистни		Всичко	
	обща площ	залесена	обща площ	залесена	обща площ	залесена
ДС Функции	10355,2	9774,0	9081,7	8676,2	19436,9	18450,2
Защитни	2496,2	2331,3	1923,4	1439,0	4419,6	3770,3
Рекреационни	-	-	-	-	-	-
Защитени	-	-	1,4	0,6	1,4	0,6
Други	283,6	282,7	14,0	9,9	297,6	292,6
Общо ЗРЗТ	2779,8	2614,0	1938,8	1449,5	4718,6	4063,5
Общо ДСФ+ЗРЗТ	13135,0	12388,0	11020,5	10125,7	24155,5	22513,7
Горски пасища	-	-	-	-	-	-
ОБЩО	13135,0	12388,0	11020,5	10125,7	24155,5	22513,7

В лесоустройственият проект от 1993 година е предвидено общо ползване в размер на 391500 куб.м с клони (средно годишно 39150 куб.м), от което 17438 куб.м годишно от главни сечи и 21712 куб.м годишно от отгледни сечи и санитарни сечи. Отсечени са общо 169011 куб.м (средно годишно 16901 куб.м) или 43,2% от предвиденото. Изпълнението от главни сечи е 77775 куб.м (ср. год. 7777 куб.м) или 44,6%, а от отгледни и санитарни сечи 91236 куб.м (ср. год. 9124 куб.м) или 42,0% от предвиденото. Настоящото лесоустройство предвижда общ добив от 518815 куб.м без клони или средно годишно 51882 куб.м, а с клони 610995 куб.м, или средногодишно по 61099 куб.м. – 16550 куб.м добив от главни сечи и 35332 куб.м от отгледни и санитарни сечи.

Санитарно състояние на гората

За опазване на гората от болести и вредители през ревизионния период е положен огромен труд. След извеждане на различните видове сечи, своевременно е почистван отпадът, като при възможност е изгарян. Своевременно е събирана сухата и паднала

маса. През периода 1993-1999 г. от **вредители** са били засегнати общо 34775 дка, от които: 18495 дка от борова листна оса и 16280 дка от борова процесия.

Най-големи са повредите от **суховършия** и **клоносек** по дъбовете, **гниене** по бука, **пожари**, **снеголоми** и **ветроломи** в иглолистните.

Засегнатите гори са с площ 9747,2 ха, като по вид на повредите с най-голям дял е суховършието (26,8%) и гниенето (24,8%) от общата площ на насажденията с повреди, като най-засегнати са букът, зимният дъб и благунът, а при иглолистните видове черният бор е най-силно пострадал от ветроломи и снеголоми.

През ревизионния период са констатирани общо 589 броя нарушения, като най-голям е броят на нарушенията от незаконна сеч – 351. Големият брой нарушения от незаконна сеч се дължи на липсата на поминък за част от населението и наличието на добра пътна връзка в района. На второ място са констатирани нарушения, свързани с незаконен лов и риболов, общо 196 броя за ревизионния период. Броят на възникналите пожари е 12, а опожарената площ е 3036 дка.

Повредите от дивеч и от паша на домашни животни в младите култури и насаждения са незначителни.

Странични ползвания

Таблица № 9

За страничните ползвания

Странични ползвания	Мярка	Предвидено по ЛУП (1993-2002) средногодишно	Реализирано средногодишно	Предвидено по ЛУП (2003-2012) средногодишно
Паша - площ	хектари	14086,7	14086,7	14727,4
Едър добитък	брой	13508	811	12007
Дребен добитък	брой	70434	6480	58910
Сено	тона	60	-	-
Листников фураж	пр.куб.м	-	5	800
Горски плодове	тона	7		
Билки	тона	7	1,2	
Гъби	тона	7		
Елхи	брой	-	25	

Защитени територии

На територията на ДЛ "Невестино" са обявени следните защитени природни обекти:

Природна забележителност "Ридината" - обявена със заповед №995/1971 г. на МГГП, с обща незалесена площ 0,5 ха.

Природна забележителност "Водопад Света Яна" - обявена със заповед №995/1971 г. на МГГП, с обща площ 0,9 ха, от която 0,6 ха залесена и 0,3 ха незалесена.